

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 2012

75/2012

Maa- ja metsätalousministeriön asetus

kanojen salmonellavalvontaohjelmasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2012

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti
kumotaan kanojen salmonellavalvontaohjelmasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1172/2009) 12 ja 17 § sekä liitteen 1 kohta 7,
muutetaan 9 §:n 3 momentin ruotsinkielinen sanamuoto, 10, 11, 13 ja 14 §, 15 §:n ruotsinkielinen sanamuoto, 16, 18 ja 19 §, 20 §:n ruotsinkielinen sanamuoto, 23 ja 24 §, 25 §:n 1 momentin ja 27 §:n 1 momentin ruotsinkielinen sanamuoto, 28 §, 32 §:n ruotsinkielinen sanamuoto sekä liitteen 1 johdantokappale sekä
lisätään asetukseen uusi 14 a ja 22 a § seuraavasti:

3 luku

Perusnäytteenotto

10 §

Perusnäytteenotto emokanalassa

Kustakin emokanalan parvesta otetaan näytteitä kolmen viikon välein. Näytteinä otetaan yksi pari tossunäytteitä liitteen 1 kohdan 2 mukaisesti sekä sivelpölynäyte liitteen 1 kohdan 5 mukaisesti. Jos lintuja pidetään häkeissä, otetaan tossunäytteiden sijasta kaksi 150 gramman painoista ulostenäytettä liitteen 1 kohdan 3 mukaisesti. Jos linnut teurastetaan, viimeinen näytteenotto emokanalassa ajoitetaan siten, että tutkimustulos on teurastamon tarkastuseläinlääkärin tiedossa ennen lintujen toimittamista teuraaksi.

Kunnaneläinlääkäri tekee emokanalaan valvontakäyntejä siten, että jokaiseen emoparveen kohdistuu virallinen näytteenotto

kaksi kertaa munintavaiheen aikana. Näytteet otetaan samalla tavalla kuin 1 momentissa tarkoitetut näytteet.

11 §

Perusnäytteenotto hautomossa

Hautomossa otetaan näytteitä tuotantoym-
päröstä kunnaneläinlääkärin hyväksymän kirjallisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Näytteet otetaan liitteen 1 kohdan 8 mukaisesti.

Kunnaneläinlääkäri tekee vähintään kerran vuodessa valvontakäynnin hautomoon, jolloin 1 momentissa tarkoitetut näytteet otetaan virallisena näytteenottona.

13 §

Perusnäytteenotto kasvattamossa

Kasvattamoon saapuvista untuvikoista ote-

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003 (32003R2160); EUVL N:o L 325, 12.12.2003, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/99/EY (32003L0099); EUVL N:o L 325, 12.12.2003, s. 31
Komission asetus (EU) N:o 200/2010 (32010R0200); EUVL N:o L 61, 11.3.2010, s. 1
Komission asetus (EU) N:o 517/2011 (32011R0517); EUVL N:o L 138, 26.5.2011, s. 45

taan näytteet välittömästi parven saavuttua kasvattamoon. Näytteet otetaan muutoin liitteen 1 kohdan 1 mukaisesti, mutta näytteitä otetaan viisi kappaletta ja ne yhdistetään yhdeksi yhteisnäytteeksi.

Kasvattamossa kustakin kasvatusparvesta otetaan näytteitä kaksi viikkoa ennen lintujen siirtämistä kanalaan tai ennen munintakauden alkamista. Näytteinä otetaan liitteen 1 kohdan 2 mukaisesti kaksi paria tossunäytteitä. Jos lintuja pidetään häkeissä, otetaan kaksi 150 gramman painoista ulostenäytettä liitteen 1 kohdan 3 mukaisesti. Parvea ei saa siirtää kanalaan tai munia toimittaa eteenpäin ennen tutkimustuloksen valmistumista tai jos tutkimustulos on positiivinen.

Kunnaneläinlääkäri tekee kerran vuodessa valvontakäynnin kasvattamoon, jolloin 2 momentissa tarkoitetut näytteet otetaan virallisena näytteenottona kaikista sopivan ikäisistä kasvatusparvista.

14 §

Perusnäytteenotto kanalassa

Kanalassa, josta toimitetaan kananmunia munapakkaamoon tai suoraan vähittäismyyntiin, otetaan näytteitä jokaisesta kanaparvesta 15 viikoin välein munintakauden aikana. Lattiakanalassa otetaan kaksi paria tossunäytteitä liitteen 1 kohdan 2 mukaisesti. Jos lintuja pidetään häkeissä, otetaan kaksi 150 gramman painoista ulostenäytettä liitteen 1 kohdan 3 mukaisesti. Ensimmäinen näytteenotto suoritetaan kanojen ollessa 22—26 viikon ikäisiä. Jos kanat toimitetaan teurastamoon, viimeinen näytteenotto suoritetaan teurastusta edeltävien neljän viikon aikana. Näytteenotto on ajoitettava siten, että tutkimustulos on teurastamon tarkastuseläinlääkäriin tiedossa ennen lintujen toimittamista teuraaksi.

Kanalassa, josta myydään tai luovutetaan kananmunia vain suoraan kuluttajalle, otetaan näytteitä kaksi kertaa vuodessa. Näytteinä otetaan joko kaksi paria tossunäytteitä liitteen 1 kohdan 2 mukaisesti tai ulostenäytteitä liitteen 1 kohdan 4 mukaisesti.

Kunnaneläinlääkäri tekee valvontakäynnin 1 momentissa tarkoitettuun kanalaan kerran vuodessa sekä 2 momentissa tarkoitettuun kanalan kerran kahdessa vuodessa. Tällöin

kanalan omistajan tai haltijan vastuulle säädetty näytteet otetaan virallisena näytteenottona kaikista sopivan ikäisistä parvista. Tossu- tai ulostenäytteiden lisäksi otetaan parven pitotiloista aina sivelpölynäyte liitteen 1 kohdan 5 mukaisesti tai pölynäyte liitteen 1 kohdan 6 mukaisesti.

14 a §

Näytemäärän lisääminen virallisessa perusnäytteenotossa

Kunnaneläinlääkäri on tarvittaessa otettava valvontakäynneillä 9—14 §:ssä mainittujen näytteiden lisäksi lisänäytteitä, jos parven suuri koko, parven lintujen jakautuminen eri osiin pitopaikassa tai pitopaikan tautisuojauskäytäntöjen puutteellisuus taikka muut seikat edellyttävät näytteenoton edustavuuden lisäämistä.

4 luku

Lisänäytteenotto salmonellalöydöksen tai -epäilyn vuoksi

16 §

Lisänäytteenotto muussa pitopaikassa todettaessa salmonella hautomossa

Jos hautomon tuotantoympäristöstä 11 §:n mukaisesti otetun näytteen tutkimuksessa on todettu salmonellabakteeri, kunnaneläinlääkäri ottaa tarvittaessa näytteitä emokanaloista, joista on toimitettu siitosmunia hautomoon, sekä emokasvattamoista ja kasvattamoista, joihin on toimitettu untuvikkoja hautomosta. Näytteenottotarvetta arvioitaessa huomioidaan salmonellalöydöksen sijaintipaikka hautomossa sekä hautomon näytteenottotiheys. Näytteenotto suoritetaan samalla tavalla kuin kyseessä olevan pitopaikan virallinen perusnäytteenotto.

18 §

Lisänäytteenotto kanalassa

Jos kanaparvesta on todettu salmonellabakteeri, kunnaneläinlääkäri ottaa näytteitä samoissa tiloissa pidettävästä seuraavasta

parvesta parven lintujen ollessa 22—26 viikon ikäisiä. Näytteenotto suoritetaan samalla tavalla kuin kanalan virallinen perusnäytteenotto.

Jos kanalan tuottamien kananmunien epäilyn olevan ruokamyrkytyspidemian lähteenä, kunnaneläinlääkäri ottaa näytteitä kaikista pitopaikan parvista. Näytteenotto suoritetaan liitteen 1 kohdan 11 mukaisesti.

19 §

Lisänäytteenotto hautomossa

Jos hautomossa 11 § mukaisesti otettujen tuotantoympäristönäytteiden tutkimuksessa on todettu salmonellabakteeri, kunnaneläinlääkäri ottaa liitteen 1 kohdan 8 mukaisesti näytteitä hautomon tuotantoympäristöstä tartunnan levinneisyyden kartoittamiseksi.

Jos emokanalassa, josta toimitetaan siitosmunia hautomoon, on todettu salmonellatartunta, kunnaneläinlääkäri ottaa liitteen 1 kohdan 8 mukaisesti näytteitä hautomon tuotantoympäristöstä tartunnan esiintymisen selvittämiseksi. Kunnaneläinlääkäri ottaa samoin näytteitä, jos emokasvattamossa tai kasvattamossa, johon hautomosta on toimitettu untuvikkoja, on todettu salmonellatartunta, ellei hautomon mahdollisuutta toimia tartunnanlähteenä voida muutoin sulkea varmuudella pois.

22 a §

Näytemäärän lisääminen lisänäytteenotossa

Kunnaneläinlääkäriin on otettava 15—22 §:ssä mainittujen näytteiden lisäksi lisänäytteitä, jos parven suuri koko, parven lintujen jakautuminen eri osiin pitopaikassa tai pitopaikan tautisuojauskäytäntöjen puutteellisuus taikka muut seikat edellyttävät näytteenoton edustavuuden lisäämistä.

23 §

Rajoittavat määräykset

Jos laboratoriotutkimuksessa on todettu salmonellabakteeri emokanalasta, emokasvatamosta, kanalasta tai kasvattamosta lintujen pitotiloista, rehuvarastosta tai rehunjakelu-

laitteesta otetussa näytteessä, kunnaneläinlääkäriin on annettava salmonellaposiitiviseksi todetulle pitopaikalle päätös rajoittavista määräyksistä. Lisäksi kunnaneläinlääkäriin on annettava päätös rajoittavista määräyksistä jo ennen pitopaikan näytteiden laboratoriotutkimuksia, jos on perusteltu syy epäillä salmonellatartuntaa pitopaikassa.

Rajoittavilla määräyksillä kielletään lintujen vastaanotto pitopaikkaan, siirtäminen pitopaikan eri rakennusten välillä ja siirtäminen pitopaikasta lukuun ottamatta luovuttamista teurastettavaksi Suomessa sijaitsevaan teurastamoon lihantarkastuksesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1470/2011) mukaisesti tai hävitettäväksi tai käsiteltäväksi muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys-säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä sivutuoteasetus, mukaisesti. Lisäksi kielletään munien luovuttaminen haudottavaksi ja käytettäväksi muutoin kuin Suomessa sijaitsevassa munatuotteita valmistavassa laitoksessa pastöroitaviin munatuotteisiin taikka hävitettäväksi tai käsiteltäväksi sivutuoteasetuksen mukaisesti. Päätöksessä annetaan myös määräykset muista salmonellan hävittämiseksi ja leviämisen estämiseksi välttämättömistä toimenpiteistä.

Jos pitopaikasta toimitetaan munia käytettäväksi pastöroitavien munatuotteiden valmistamiseen, munat on toimitettava pitopaikasta suoraan munatuotteita valmistavaan laitokseen. Munat voidaan kuitenkin toimittaa munapakkaamon kautta, jos munapakkaamo valvova viranomainen katsoo, että munapakkaamon toimet ristikontaminaation välttämiseksi ovat riittävät. Lisäksi pitopaikassa omistajan tai haltijan on merkittävä kaikki munat ennen niiden lähettämistä pitopaikasta munien kaupan pitämiseen sovellettavista vaatimuksista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1028/2006 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 557/2007 10 artiklassa tarkoitetulla merkinnällä, jos pitopaikassa on todettu *Salmonella Enteritidis* tai *Salmonella Typhimurium* – tartunta tai jos

pitopaikan munien on todettu olevan ruoka-myrkytyssepidemian lähteenä. Muiden salmonellatartuntojen osalta on riittävää, että munien kuljetuspakkaukset ja pakkausten uloisimmat munat on merkitty.

Jos kunnaneläinlääkäri tarkastuksen jälkeen toteaa, että pitopaikan eri parvia ja osia voidaan pitää erillisinä epidemiologisina yksikköinä, voidaan päätös rajoittavista määräyksistä antaa koskemaan vain sitä parvea ja osaa, jossa salmonellatartunta on todettu. Parvia voidaan pitää erillisinä epidemiologisina yksikköinä, jos eri parvien hoitamisessa käytetään eri suojajalkineita ja -vaatteita, ja jos eri parvien välillä ei ole suoraa yhteyttä rehunjakolaitteiden tai muiden laitteiden ja välineiden välityksellä. Lisäksi jos salmonellatartunta on rehuvälitteinen, on parvien rehun tultava eri siiloista tai varastoista. Kunnaneläinlääkäri on kuitenkin otettava näytteet pitopaikan kaikista muista parvista 15 § mukaisesti. Jos parvissa todetaan salmonellaa, on rajoittavat määräykset ulotettava koskemaan myös niitä.

24 §

Rajoittavien määräysten peruuttaminen

Kunnaneläinlääkäri peruuttaa perustellun epäilyn takia annetun päätöksen rajoittavista määräyksistä, jos pitopaikassa suoritettussa näytteenotossa ei ole todettu salmonellabakteeria. Jos salmonellabakteeri on todettu vain rehu- tai rehuympäristönäytteissä, kunnaneläinlääkäri peruuttaa rajoittavat määräykset, kun parvien näytteenotto on uusittu 20 §:n 2 momentin mukaisesti. Muutoin kunnaneläinlääkäri peruuttaa salmonellabakteerin toteamisen takia annetun päätöksen rajoittavista määräyksistä, jos Elintarviketurvallisuusviraston 8 §:n mukaisessa varmistustutkimuksessa ei todeta salmonellabakteeria tai jos 22 §:ssä tarkoitetun uusintanäytteen salmonella- ja mikrobilääkejäämätutkimustulos on kielteinen tai kun seuraavat toimenpiteet on suoritettu:

1) tilat, joissa rajoittavien määräysten alaista parvea on pidetty, on tyhjennetty, sekä tilat ja välineet on puhdistettu ja desinfioitu kunnaneläinlääkäriin hyväksymän suunnitelman mukaisesti;

2) lintujen ulosteet, käytetyt kuivikkeet ja tuotantotiloihin jäljelle jääneet rehut on poistettu lintujen pitotiloista ja käsitelty siten, että salmonellatartunnan leviäminen voidaan estää, ulosteiden ja käytettyjen kuivikkeiden käsittelyssä tai hävittämisessä on lisäksi noudatettava sivutuoteasetuksen vaatimuksia;

3) tiloista on otettu pintapuhtausnäytteet liitteen 1 kohdan 9 mukaisesti virallisena näytteenottona, ja salmonellatutkimuksen tulokset ovat kielteiset; sekä

4) lisäksi tapauksissa, joissa rehusta tai rehuympäristönäytteistä on todettu salmonella, rehuvarasto ja rehujen käsittelylaitteisto on puhdistettu ja desinfioitu sekä rehuympäristönäytteenotto on uusittu viranomaisnäytteenottona liitteen 1 kohdan 10 mukaisesti, ja salmonellatutkimuksen tulokset ovat kielteiset.

Määräysten peruuttamisen yhteydessä kunnaneläinlääkäri tarkistaa pitopaikan tuotantotapojen hygieenisyyden ja tautisuojausten toimivuuden sekä antaa tarvittaessa neuvoja korjaavien toimenpiteiden toteuttamisesta.

28 §

Pitopaikan luettelonpito ja ilmoitusvelvollisuus

Pitopaikassa on pidettävä luetteloa siipikarjan ja eräiden muiden lintujen tunnistamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (867/2010) mukaisesti. Luettelosta on käytävä ilmi parvikohtaiset tiedot parven saapumispäivästä, lähtöpitopaikasta, vastaanotettujen lintujen lukumäärästä, lintujen iästä tai kuoriutumispäivästä sekä parven pitopaikasta lähtöpäivästä ja määränpääpitopaikasta taikka kuolin- tai lopetuspäivästä. Hautomoissa on luettelosta emoparvittain käytävä ilmi siitosmunien alkuperäpitopaikka, saapumispäivä ja lukumäärä sekä untuvikkojen lähtöpäivä, määränpääpitopaikka ja lukumäärä.

Parven saapumisesta pitopaikkaan on ilmoitettava kunnaneläinlääkärille kahden viikon kuluessa saapumisesta. Vaihtoehtoisesti voidaan kunnaneläinlääkärille toimittaa etukäteen suunnitelma seuraavana kalenterivuonna saapuvien parvien saapumisajankohdista. Lisäksi pitopaikan on pyydettäessä toimitettava yhteenveto edellisen vuoden parvi-

määristä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012.

Otettaessa näytteitä ennen tämän asetuksen

voimaantuloa muodostetuista emoparvista voidaan näytteenotossa käyttää tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia näytteenottopaikkoja ja -menetelmiä.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2012

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Eläinlääkintöneuvos Terhi Laaksonen

Näytteenottomenetelmät

Näytteiden pakkaamisesta ja lähettämisestä on sovittava erikseen tutkimuksen suorittavan laboratorion kanssa. Näytteet on lähetettävä laboratorioon ensisijaisesti näytteenottopäivänä. Jos tämä ei ole mahdollista, näytteet on säilytettävä jäähdytettynä ennen lähettämistä. Näytteet voidaan kuljettaa ympäristön lämpötilassa, kunhan vältetään niiden altistuminen korkeille lämpötiloille (yli 25 °C) ja auringonvalolle. Laboratoriossa näytteitä on säilytettävä jäähdytettyinä tutkimukseen saakka. Näytteiden tutkiminen on aloitettava viimeistään 48 tunnin sisällä niiden vastaanottamisesta ja neljän päivän sisällä näytteenotosta.